

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

2 mei 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, MEDIA EN SPORT

Vraag om uitleg van de heer Dirk Holemans tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de plannen voor de bouw van een 'Forum voor Muziek, Dans en Beeldcultuur' te Gent

Vraag om uitleg van de heer Dany Vandenbossche tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de stand van zaken met betrekking tot het statuut van de kunstenaar

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over het besluit van de Vlaamse regering tot wijziging van het uitvoeringsbesluit van 13 november 1991 in verband met de privaatrechtelijke bibliotheken

Commissie voor Cultuur, Media en Sport

Woensdag 2 mei 2001

VOORZITTER : De heer Jos Stassen

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.07 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Dirk Holemans tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de plannen voor de bouw van een 'Forum voor Muziek, Dans en Beeldcultuur' te Gent

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Holemans tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de plannen voor de bouw van een 'Forum voor Muziek, Dans en Beeldcultuur' te Gent.

De heer Holemans heeft het woord.

De heer Dirk Holemans : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, zowat een jaar geleden heeft de Vlaamse regering tien miljoen frank ter beschikking gesteld voor een studieopdracht over de oprichting van het Muziekforum. Die werkgroep is nu aan het werk, maar ondertussen is via de pers al informatie naar buiten gekomen, onder meer met betrekking tot het werkingsbudget.

Met deze vraag om uitleg wil ik over dit forum een gesprek op gang brengen. De heer Mortier is immers reeds naar de Gentse gemeenteraad en naar de Oost-Vlaamse provincieraad getrokken. Aangezien de Vlaamse regering als hoofdinvesteerder zal optreden, leek ook een gesprek hier mij zinvol.

Agalev steunt dit initiatief ten volle. De vragen die ik hier stel, moeten dus niet als een vorm van kritiek, maar eerder als gemeente interesse voor dit belangrijke project worden beschouwd. Omdat dit project zo belangrijk is, is het mijns inziens interes-

sant alle aspecten ervan even op een rijtje te zetten en zo grondig en tijdig mogelijk te bespreken.

Ik begrijp wel dat ik vandaag op een aantal vragen nog geen definitief antwoord mag verwachten. Toch vind het ik onderwerp te interessant om erover te zwijgen.

Ik hoop dan ook dat dit gesprek enkel positieve elementen naar boven zal brengen.

De inspiratie voor deze vraag heb ik onder meer gevonden in een aantal interviews die de heer Mortier heeft afgelegd en in de reacties van andere actoren die zich daar soms vragen bij stelden. De rode draad die door mijn vragen loopt, is de vraag hoe men ervoor gaat zorgen dat dit nieuwe initiatief het cultuurgebeuren in Gent en in Vlaanderen gaat versterken, in plaats van concurrentie te creëren en de andere culturele actoren in een moeilijke positie te brengen. Er moet dus gestreefd worden naar het creëren van nieuwe zaken, niet naar het tot stand brengen van concurrentie.

In de pers heb ik cijfers gelezen waarbij ik me toch wat vragen stel. Die cijfers slaan op de grootte van de zaal en dus ook op het publiek dat men over de vloer hoopt te krijgen. Zo gaat de heer Mortier uit van 250.000 entrees per jaar. Uit de cijfers waarover ik beschik, blijkt dat de andere belangrijke centra gemiddeld 100.000 bezoekers per jaar halen. Men moet zich dus de vraag stellen hoe realistisch die cijfers van de heer Mortier wel zijn. Bovendien moet men zich daarbij afvragen of dit streefdoel geen concurrentie zal betekenen voor de andere zalen. Mijnheer de minister, omvat de studie ook een onderzoek naar het maximaal haalbare bezoekersaantal ?

In dezelfde logica heb ik ook een vraag met betrekking tot de werkingsmiddelen. Het is maar logisch dat een dergelijk grootschalig initiatief heel

Holemans

wat werkingsmiddelen vergt. Hoeveel is echter in totaal haalbaar zodat dit niet resulteert in minder werkingsmiddelen voor andere initiatieven ?

Er wordt ook van uitgegaan dat een reëel deel van de werkingsmiddelen geput zal worden uit privé-sponsoring. Aangezien ook die markt beperkt is, vraag ik me af of hierdoor andere initiatieven het niet moeilijk zullen krijgen om cultuursponsoring te verwerven.

In het kader van het kerntakendebat waarbij minister Sauwens heel duidelijk pleit voor de koppeling van elk initiatief aan één niveau met duidelijke financiering, wens ik ook te vernemen in welke mate dit principe hier zal worden toegepast.

Ik heb ook nog enkele vragen waarbij ik bewust inspeel op de persoonlijke doelstellingen en interesses van de minister, met name publieksparticipatie en maatschappelijke relevantie. Ik ben dus benieuwd hoe dit voor het Gentse Muziekforum zal worden ingevuld.

Tot slot wens ik nog te verwijzen naar de afgesproken site zelf. Het gaat inderdaad om een schitterende site die dringend invulling verdient. De heer Mortier ziet het graag – misschien terecht – groots, maar daarbij dient de vraag gesteld te worden hoe dit zal worden ingebed in het stedelijk weefsel van Gent. Dit is mijns inziens immers een cruciale factor bij het realiseren van die maatschappelijke relevantie zodat het Muziekforum heel wat participanten zal kunnen aantrekken.

Ter afsluiting wens ik nog even minister-president Dewael te citeren. Op een onlangs gehouden academische zitting van het Willemsfonds heeft hij verklaard dat hij als toenmalig minister van Cultuur heel blij was met iemand als de heer Mortier, maar dat hem nu als minister van Begroting toch een beetje de schrik om het hart slaat.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de minister, als Gentenaar ben ook ik benieuwd naar het antwoord van de minister. Uiteraard is het wel nog wachten op de resultaten van de studie.

Ik wens evenwel even te verwijzen naar de besparingen die zowel voor Antwerpen als voor Gent werden vooropgesteld, en waarbij de Vlopera als eerste met de vinger werd gewezen. Ik wens ook te

verwijzen naar de kritiek van de Gentse Agalev-fractie op de middelen die werden gegeven aan het privé-initiatief 'Capitole' aan het Zuid. Ik vraag mij in dit verband af of dit alles zal meespelen in de toekomst van dit project. Ongeacht de resultaten van de studie zullen de partners immers bereid moeten zijn om bij te passen.

Als goede Gentenaar ken ik de site. Als de heer Mortier inderdaad het genoemde aantal entrees zal halen, dan zal de heer van Rouveroi nog veel werk hebben met zijn mobiliteitsplan.

De voorzitter : De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche : Ik wil dit debat niet opentrekken, maar enkel een suggestie formuleren. Als de heer Mortier in een hoorzitting door de provincie en door de gemeenteraad werd gehoord, waarom hem dan ook niet eens hier uitnodigen ? Het zou goed zijn de heer Mortier zijn volledige verhaal te laten doen vermits er nogal wat geruchten circuleren over dat forum.

De heer Mortier gaat er reeds van uit dat de zaal er komt, maar er is wel nog een studie aan de gang. Natuurlijk hoopt hij dat die studie bewijst dat er nood is aan een dergelijk forum. Maar ik zou hem hier vooral willen horen omdat nu eindelijk geoordeeld wordt dat de stad Gent en de provincie wel zullen bijdragen, maar het meest substantiële deel van de Vlaamse Gemeenschap moet komen.

De voorzitter : We moeten er inderdaad voor zorgen dat ook de niet-Gentenaars inzicht krijgen in dit dossier. Gent heeft een schitterende culturele scene. Ver daarvandaan wonende, rijst bij mij de vraag of er nog wel iets bij kan. Wordt het niet wat van het goede teveel ?

Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik ben onder de indruk van de voorbereidende tekst van de heer Holemans bij zijn vraag om uitleg. Hij houdt een bevlogen pleidooi voor de realisatie van het Forum in Gent. Tegelijkertijd sluit ik me aan bij de vraag naar een ernstige beoordeling van de consequenties voor de hele kunstscène inzake publieksofbouw, financiering, stedelijke inbedding van het project, enzovoort. Om al die redenen hebben we vorig jaar 10 miljoen frank ter beschikking gesteld en opdracht gegeven om een ernstige studie uit te voeren, eigenlijk een aanvraagproject, van die consequenties. De resultaten daarvan worden verwacht tegen 30 juni van dit

Anciaux

jaar. Voor mij is die timing essentieel. De datum werd immers al eens achteruit geschoven.

De heer Mortier heeft intussen verklaringen afgelegd over de intenties en over het debat inzake het Forum op verschillende plaatsen. Ik wens echter de resultaten van de studie af te wachten. Het is nodig dat we alle argumenten goed kennen, om een doorzichte afweging te kunnen maken, zowel over het geheel als over de afzonderlijke onderdelen van dit ambitieuze plan. Op basis van die afweging zal ik een voorstel doen aan de regering.

We hebben inderdaad 10 miljoen frank ter beschikking gesteld. Ik heb van bij het begin gezegd dat dat geen goedkeuring van het project inhoudt. We hebben er alleen een aanzet mee willen geven om een ernstig project uit te werken. Het is zonder enige twijfel een erg bezielde project, maar het is ook mijn plicht om de genoemde consequenties te bestuderen.

Ik zal dat ook opnemen in het kerntakendebat dat ik met de steden zal voeren. Over een tiental dagen heb ik een afspraak met Gent, Antwerpen en Brussel. De werkmiddelen zijn niet gering. Het is belangrijk te weten wat de consequenties daarvan zijn voor andere initiatieven. De privé-sponsoring is erg hoog. In het huidige klimaat wordt ervan uit gegaan dat dat wel eens concurrentie zou kunnen betekenen voor andere initiatieven.

Anderzijds ben ik van mening dat de privé-inbreng in Vlaanderen beter zou kunnen zijn. We kennen hier geen enkele vorm van mecenaat. Vorige week donderdag was ik in Terneuzen, waar een nieuw cultureel centrum wordt gebouwd, met de steun van een chemisch bedrijf. (*Opmerkingen van de heer Dirk Holemans*)

De vraag wie de sponsoring levert, behoort tot een ander debat. Ik kan me inderdaad voorstellen dat niet elke privé-sponsor kan meespelen in culturele projecten, maar in dit geval heb ik er geen probleem mee. De sponsor geeft voor dit project 3 miljoen dollar. In ruil wordt gevraagd dat één keer per jaar een zaal mag worden gebruikt, en dat een van de zalen een naam krijgt die naar de firma verwijst. In het buitenland is dit courant. De heer Mortier gaat daar in zijn project heel ver in, met business seats en zo. Toch moet het overwogen worden. Bovendien vind ik niet dat dit een taak is van de minister alleen. Ik wil me grondig laten adviseren. Ik wil de Raad voor Kunsten een globaal advies laten uitbrengen over het totale cultuurlandschap en de

investeringen. Ik heb gepoogd in het programma-decreet een regeling uit te schrijven voor een betere definitie van waar de middelen voor het Cultuurinfrastructuurfonds CINF (?) vandaan komen. Voor de grote projecten moet een meerjarenplan worden uitgewerkt. De nieuwe raad zal daar een globale inplantingsvisie over moeten kunnen geven. Ik zal tevens een advies vragen aan de culturele actoren, ook buiten Gent. De ambitie van het project is internationaal ; het gaat dus om het hele culturele forum in Vlaanderen.

Ik herhaal dat ik sterk onder de indruk ben van de bevologenheid van de initiatiefnemers. Dat is de reden waarom we die 10 miljoen frank ter beschikking hebben gesteld. We zullen dat niet doen voor elk project. Toch heb ik ook bedenkingen. Ik heb het er altijd moeilijk mee als in functie van een nieuw project een forse aanval wordt gedaan op bestaande projecten. Zeker voor wie zijn hele leven in de sector heeft gezeten, is dat bedenkelijk. Het is geen doorslaggevend argument, maar het stoort wel dat de opera voortdurend wordt beschouwd als een negentiende-eeuws product zonder toekomst.

De Waalse krook is een zeer goede locatie. Het zou een immense impuls kunnen geven. Mevrouw Van Hecke heeft evenwel gelijk dat we ook moeten denken aan openbaar vervoer en aan een verdere uitbouw van de parkeergelegenheid. Op dit ogenblik hebben ook heel wat culturele activiteiten plaats op de site rond het Citadelpark. Sommigen oordelen dat er beter daar een bundeling wordt gemaakt. (*Opmerkingen van mevrouw Mieke Van Hecke*)

We zullen daarover oordelen op basis van de studie.

Het lijkt me niet verkeerd dat de commissie de heer Mortier hoort. Misschien moeten ook andere mensen worden gehoord. De vraag is hoe open iedereen durft te zijn. Daarom denk ik eraan om naast deze studie nog op een andere manier en met de nodige discretie de echte impact op het culturele veld te onderzoeken.

De vraagsteller zal dus hebben begrepen dat het nog wat te vroeg is. Toch zit ik al geruime tijd na te denken over de vraag hoe we tot een goede besluitvorming kunnen komen. Deze besluitvorming zal gebaseerd zijn op de studie, maar er zullen daarnaast ook andere zaken worden onderzocht. 30 juni is voor mij een deadline. Ik heb me er immers toe verbonden om ten laatste op 31 december 2001 een besluit te nemen. Op budgettaire vlak zal

Anciaux

dit normaliter geen echte gevolgen hebben voor 2002. Anders had ik dit binnen enkele dagen moeten doen. Ik heb gehoord dat men nog even verder kan werken met het bedrag van 10 miljoen frank, tot in februari. Er kan dus nog een overbrugging zijn, hoewel dit bedrag niet recurrent is, zoals in het begin al werd gesteld. Het debat wil ik dus beëindigd zien op 31 december, en liefst nog wat vroeger. Er zijn echter nog heel wat elementen nodig om tot een goed besluit te komen. Wel hebben dit reeds ingecalculleerd in ons budget : we hebben terzake in middelen voorzien, in een meerjarenplan. Dat zal niet doorslaggevend zijn in de besluitvorming. Dan heb ik het over de bouwmiddelen. De werkmiddelen zijn een ander verhaal. Soms is het interessanter of gemakkelijker om eenmalig 1 miljard frank te investeren dan jaarlijks te voorzien in 200 of 150 miljoen frank.

Mijnheer Holemans, ik wil echt wel ingaan op uw vragen, maar ik kan niet verder gaan dan wat ik nu heb gezegd. Mijn antwoorden zijn nog vrij vaag omdat ik dit zonder enig vooroordeel wil bekijken. Ik ken de heer Mortier. Het kan echter niet zijn dat men een dergelijke beslissing zou nemen op basis van enthousiasme en de charme. Maar ik heb ook absoluut geen tegenargumenten. Ik wil dit besluit tot stand laten komen via een goed proces. Heel wat elementen spelen hierbij een rol. Al die elementen zijn belangrijk voor mij.

De voorzitter : De heer Holemans heeft het woord.

De heer Dirk Holemans : Ik dank de minister voor zijn antwoord. Het is belangrijk dat er sprake is van één goede einddatum en dat er een duidelijk besluitvormingsproces komt. Als het resultaat van mijn vraag is dat deze commissie de heer Mortier of een aantal actoren terzake uitnodigt voor een hoorzitting, dan ben ik zeer tevreden. Dan kunnen we hier fundamentele vragen stellen aan de initiatiefnemer. Ik ben benieuwd naar zijn antwoorden.

Minister Bert Anciaux : Het is niet aan mij om de werkzaamheden van deze commissie te bepalen, maar ik wil toch een suggestie doen terzake. Ik zou het appreciëren mocht men die hoorzitting ruimer opvatten, en niet alleen in functie van dit project. Misschien kunnen hier de noodzakelijke toekomstige uitdagingen inzake grote infrastructuren en nieuwe projecten aan bod komen.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Zou het niet veeleer nuttig zijn dit te beperken tot de heer Mortier ? Dan kan hij – al dan niet samen met de andere

mensen die ervoor verantwoordelijk zijn – gewoon zijn bevoegen project toelichten, en ingaan op alle mogelijke insinuaties of roddels die erover de ronde doen. Zo kan er terzake duidelijkheid worden geschapen. Voor werkzaamheden in een ruimer kader zou ik persoonlijk liever wachten tot het rapport er is. Ik denk dat de minister open genoeg zal zijn om ons in kennis te stellen van dat rapport.

Minister Bert Anciaux : Ik zou inderdaad wachten tot het rapport er is.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Een ruimere hoorzitting kan er inderdaad komen naar aanleiding van het rapport. Maar zoals de heer Vandenbossche zegt, is er vandaag veel onduidelijkheid over wat precies wordt beoogd.

De voorzitter : Ik neem dus aan dat deze commissie voorstelt een gesprek te organiseren met de heer Mortier, waarbij hij zijn in alle opzichten belangrijke project kan voorstellen. Dat zullen we afspreken tijdens de regeling van de werkzaamheden. Na de studie kunnen we dan eens het geheel bekijken, en de plaats van het eventuele forum binnen het Vlaamse muziek- en cultuurlandschap. Dat is dan voor na de zomer.

Minister Bert Anciaux : Ik wil nog een citaat van de heer Mortier geven, dat de heer Holemans zelf aanhaalde : 'Het grote probleem van Vlaanderen is dat niemand nog twijfelt. Er wordt teveel bejubeld. De kritische zin is weg.' Ook in dit dossier moeten we dit toepassen.

De voorzitter : Daarom zullen we in twee stappen te werk gaan. We kunnen nog geen oordeel vellen over het project als die studie er nog niet is.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dany Vandenbossche tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de stand van zaken met betrekking tot het statuut van de kunstenaar

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vandenbossche tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwer-

Voorzitter

king, over de stand van zaken met betrekking tot het statuut van de kunstenaar.

De heer Vandebossche heeft het woord.

De heer Dany Vandebossche : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, mijn vraag is heel kort. We zijn hier immers al herhaaldelijk ingegaan op dit onderwerp. Een jaar of zes geleden heb ik, in opvolging van andere wetsvoorstellen, in de Kamer een wetsvoorstel ingediend over het sociaal statuut van de kunstenaar. Men is nog steeds bezig met dit onderwerp. Er werd terzake een werkgroep opgericht, die een rapport heeft opgesteld. Hoever staat men met de uitvoering ervan ? Kan men dit nog snel uitvoeren ?

Vorige week overwoog ik een vraag om uitleg in te dienen over de DAC-statuten, maar toen een collega een vraag bleek te stellen over de algemene problematiek heb ik die vraag ingetrokken. Wat me nu opvalt, is dat sommige culturele instellingen nu ook al met angst uitkijken naar het tot stand komen van een sociaal statuut van de kunstenaar. Ze weten immers niet welke financiële impact dit voor hen zal hebben. Dat is een heel bizarre evolutie. Maar goed, dat is het perspectief van de instellingen, dat verschilt van dit van de kunstenaar. Mijnheer de minister, hebt u een zicht op wat dit zou kunnen betekenen voor de culturele instellingen ? Uiteraard zal ik u niet vragen hoeveel dit zou kunnen kosten, want dat weet niemand.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, de federale regering heeft er zich in haar regeerakkoord toe verbonden concrete maatregelen uit te vaardigen die moeten leiden tot een effectieve verbetering van het statuut van de kunstenaar. Een interkabinettenwerkgroep binnen de federale regering, waarnaar de vraagsteller verwees, maakt zeer actief werk van de uitvoering van deze verbintenis. Zelf heb ik me, vanuit mijn verantwoordelijkheid voor de kunstenaar, zeer actief beziggehouden met dit dossier en diverse initiatieven genomen. Eerst heb ik zeer grondig onderzocht welke fundamentele wijzigingen in de diverse reglementeringen er nodig zijn om de arbeidssituatie en de sociale bescherming van de kunstenaar te verbeteren. Ik ben tot de conclusie gekomen dat een akkoord bereiken over een wetsvoorstel dat alle deelaspecten van het sociale en fiscale statuut van alle kunstenaars in een klap kan regelen vrijwel uitgesloten lijkt. Een stapsgewijze aanpak, geplaatst in het kader van een

algemene analyse van de problematiek, om tot een coherent geheel van sociale en fiscale maatregelen te komen, lijkt me dus aan te raden.

Op mijn initiatief hebben de heer Miller, minister van Cultuur van de Franse Gemeenschap, en ikzelf een gemeenschappelijk standpunt bekendgemaakt. De persmededeling ligt ter uwer beschikking. In dat standpunt willen we de knopen doorhakken die de federale interkabinettenwerkgroep niet heeft kunnen wegwerken. Zo willen we een definitieve oplossing op federaal vlak uitlokken.

De lijdensweg is ondertussen al erg lang. In het verleden heeft men nooit echt resultaten geboekt : de tegenstellingen tussen de Vlaamse en de Franse Gemeenschap stonden dat in de weg. Ongeveer twintig jaar geleden is er binnen de federale regering een voorstel uitgewerkt. Communautaire spanningen hebben dat initiatief gekelderd. Ons gemeenschappelijk standpunt is dus van wezenlijk belang. De reacties van het federale niveau op dat standpunt waren trouwens erg positief. Alle betrokken ministers ervoeren het bijna als een bevrijding om ermee door te kunnen gaan.

Ook in het federale parlement is ons initiatief goed onthaald, getuige het verslag van de bijeenkomst van de commissie Sociale Zaken van de Kamer van Volksvertegenwoordigers van 28 maart 2001. Dat verslag bevindt zich in de Stukken van de derde zitting van de vijftigste zittingsperiode. Bij die gelegenheid antwoordde minister Vandebroucke op vragen. Te onthouden valt dat er vier technische subwerkgroepen zijn opgericht. Ze zullen nog voor het zomerreces een uitgewerkt voorstel overmaken aan de ministerraad.

De eerste subwerkgroep behandelt het weerlegbaar vermoeden van onderwerping aan de werknemersregeling. In deze subwerkgroep zetelen vertegenwoordigers van de departementen Arbeid, Middenstand en Sociale Zaken, onder leiding van het kabinet van Sociale Zaken. De tweede subwerkgroep behandelt de aard van de sociale bescherming en de financiering. In deze subwerkgroep zetelen vertegenwoordigers van de departementen Arbeid, Begroting, Middenstand en Sociale Zaken, onder leiding van het kabinet van Middenstand. De derde subwerkgroep behandelt de rol van intermediaire structuren zoals de interimkantoren. In deze subwerkgroep zetelen vertegenwoordigers van de departementen Arbeid en Sociale Zaken, onder leiding van het kabinet van Arbeid. De vierde subwerkgroep behandelt de fiscale aspecten. In deze subwerkgroep zetelen vertegenwoordigers van de departementen Begroting en Financiën.

Anciaux

Deze subwerkgroep staat onder leiding van het kabinet van Financiën.

Ik ben echt van mening dat de hoop gerechtvaardigd is dat dit al dertig jaar aanslepend dossier binnenkort een voor de kunstenaar bevredigende oplossing krijgt. Ik waag me zelfs aan het vermelden van een timing : ik geloof dat het nog in 2001 kan. De administratie en een kabinetsmedewerker die daar vrijwel fulltime mee bezig is, houden de druk op de ketel. Eigenlijk zijn er geen echte politieke problemen meer, het komt er nu alleen nog maar op aan alles goed uit te werken. Ik geloof echt dat het nu kan. Ik weet ook wel dat voorgangers van mij gelijkaardige zaken hebben gezegd. Maar we hebben nog nooit zo ver gestaan als dat vandaag het geval is. Ik geloof er echt in.

De heer Vandebossche informeerde ook naar de eventuele financiële gevolgen voor de culturele instellingen en organisaties. Het is nog veel te vroeg om daarover nu al iets te zeggen. We moeten eerst de uitgewerkte voorstellen van de technische subwerkgroepen analyseren. We zullen er wel op toezien dat de negatieve gevolgen zo beperkt mogelijk blijven. Dit alles mag niet ten koste gaan van de dynamiek van de sector en van de gebruiker. Vandaag wil ik nog niet verder gaan dan dit toch duidelijke engagement.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over het besluit van de Vlaamse regering tot wijziging van het uitvoeringsbesluit van 13 november 1991 in verband met de privaatrechtelijke bibliotheken

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Hecke tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over het besluit van de Vlaamse regering tot wijziging van het uitvoeringsbesluit van 13 november 1991 in verband met de privaatrechtelijke bibliotheken.

Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik wil deze vraag om uitleg beginnen met een bloemlezing uit brieven van politici waarvan ik de namen niet zal noemen. De auteurs zijn allen Vlaams volksvertegenwoordiger en lid van de huidige meerderheid. Ik wil wel de heer Vandebossche geruststellen : er is niemand van de SP bij. U kunt raden wie het wel zijn.

'Persoonlijk kan ik me niet indenken dat goedwerkende, vrije bibliotheken niet langer zouden worden ondersteund door de overheid. Ik vraag de collega in de commissie voor Cultuur om dit dossier in de commissie te ondersteunen.' Hier is een tweede citaat : 'Ik denk dat hier een en ander mis moet zijn gelopen, want ik kan me niet inbeelden dat het de bedoeling is van het nieuwe decreet dat dergelijke instellingen die duidelijk goed werk verrichten, moeten verdwijnen.' Beide citaten komen uit antwoorden op vragen om een langere overgangperiode en een redelijke begeleiding in te voeren.

Niet-beroepspolitici worden verondersteld het internet te kennen. Ik zou de leden van de commissie willen vragen zelf beter gebruik te maken van het internet, en de voorstellen en pre-voorstellen van decreet te verspreiden in de respectieve fracties. Ik heb immers de indruk dat de collega's niet weten dat de tekst ondertussen is uitgegroeid tot een ontwerp. De auteur is de regering, en de fracties zijn geacht daar als dusdanig achter te staan.

Ik wil u ook aanraden om in de fracties mee te delen dat de epiloog van het verhaal van de vrije bibliotheken al is geschreven. Tijdens een vorige bijeenkomst heeft de heer Vandebossche dat hier heel bondig samengevat : 'Het heeft lang genoeg geduurd.' Er komt een einde aan de subsidiëring van de vrije bibliotheken. U kunt uw collega's daarvan informeren, zodat ze de belanghebbenden op een juistere manier kunnen informeren. De citaten tonen aan dat dit vandaag niet gebeurt.

De stopzetting van de subsidiëring van de privaatrechtelijke bibliotheken stemt niet overeen met mijn fundamentele overtuiging inzake de juiste verhoudingen tussen vrije initiatieven en overheidsinitiatieven. Ik ga immers uit van het volgende. Als een bibliotheek een taak van de overheid – in dit geval leesbevordering – opneemt en beantwoordt aan de gestelde kwaliteitseisen, mag het voor de overheid in principe niet uitmaken wie de taak of de dienstverlening aan de bevolking doet. Het verhaal is echter geschreven : er komt een einde aan. De vragen die ik wil stellen, gaan over de manier waarop er een einde aan komt.

Van Hecke

Mijnheer de minister, u zult zich herinneren dat ik die vraag al heb gesteld op 22 maart. Dat gebeurde naar aanleiding van een anomalie in een decreet dat nog moest worden behandeld. Van dat decreet wordt gezegd dat de datum van inwerkingtreding 1 januari 2002 is. Toch staat daarin echter een vervaltermijn die verstrijkt in juni 2001. U hebt toen op mijn vraag geantwoord: 'Dat wil vanzelfsprekend zeggen dat, als het decreet ingaat op 1 januari 2002, tot en met 31 december 2001 de oude regelgeving geldt. Dat is de normale rechtsorde die moet gelden.'

De erkenningen blijven dus en het recht tot overname zou zeker tot 31 december 2001 blijven bestaan. Ik denk echter dat ook na de inwerkingtreding op 1 januari 2002 redelijke overgangsmaatregelen vandaag al overal erkend zijn als te behoren tot behoorlijk bestuur.

Ik vermoed dat men, naar aanleiding van deze vraag en van de anomalie in het decreet, voor een andere oplossing heeft gekozen, namelijk een besluiswijziging. Het gaat dan met name om een wijziging van het vandaag vigerende besluit inzake de uitvoering van het decreet op het bibliotheekwезen. Ik heb nog niet in een mededeling van de ministerraad gelezen dat het al goedgekeurd zou zijn. Ik vermoed ook dat men de hoogdringendheid zal vragen, want anders moet men nog naar de Raad van State.

Hoe dan ook, in dat ontwerpbesluit staat als artikel 1 in verband met het huidige decreet, waarin vandaag nog geen termijn staat van einde van uitvoering van dit decreet, dat aan de termijn tot recht van overname eindigt op 30 juni 2001. We zitten dus opnieuw met dezelfde datum. In plaats van in een decreet dat nog in werking moet treden, komt het nu in een besluit, dat hopelijk voor u nog tijdig gepubliceerd zal worden. Men zal zich moeten haasten om dit op tijd in het Staatsblad te krijgen, en dan nog op voorwaarde dat de hoogdringendheid u de last van het advies van de Raad van State bespaart.

Mijnheer de minister, als dit de 'redelijke' termijn van overname is, heb ik daar toch wel problemen mee. Ik neem niet dat men verwijst naar teksten op internet om te zeggen dat men wist dat het moest gebeuren en dat er dus correcte regelgeving is. Dit houdt immers in dat de vrije bibliotheken misschien nog acht dagen zullen hebben om alle documenten te verzamelen en in te dienen.

Daarover gaat dus mijn vraag. Getuigt het van behoorlijk bestuur om op deze manier voor vandaag erkende, gesubsidieerde organisaties, conform het decreet dat nog altijd in werking is en zal zijn op die datum, in een overgangsperiode te voorzien van – ik zal heel mild zijn – maximum één maand? Zijn er al richtlijnen inzake het indienen van de overnameaanvraag bij de respectieve gemeentebesturen? Weten de gemeentebesturen dat?

Ik heb daarenboven nog een aandachtspunt dat ik u zou willen voorleggen. Niemand is verplicht om overgenomen te worden of zich te laten overnemen. Er zullen privaatrechtelijke bibliotheken zijn die niet wensen te worden overgenomen. Zo ken ik minstens één, namelijk Harelbeke. Zal men dan inzake de toepassing van een vigerend decreet tot 31 december – het moment dat u het zult afschaffen – van vandaag op morgen zeggen dat er zonder enige overgang geen verdere subsidiëring meer mag worden verwacht?

Dit zijn een aantal vragen over de timing van de toepassing van een beslissing. Ik heb al gezegd dat ik er niet voor zal vechten. Ik vind de symbooldiscussie aan de andere zijde van de tafel minstens even erg als wanneer ik ervoor zou vechten. Ik vind enkel dat men redelijk moet zijn, zoals trouwens ook werd gevraagd in alle brieven van Vlaamse volksvertegenwoordigers uit de meerderheidspartijen.

De voorzitter : De heer Vandebossche heeft het woord.

De heer Dany Vandebossche : Mijnheer de voorzitter, ik zal me nu niet uitspreken over wat de collega's schrijven. Mijn opinie daarover is bekend. In het verleden heeft men voldoende tijd gehad. Ik heb eigenlijk een informatieve vraag. Ik dacht dat het in dit verband om een zevental gevallen ging.

Minister Bert Anciaux : Het zijn er negen.

De heer Dany Vandebossche : Ik weet echter niet precies welke het zijn. Harelbeke is mij natuurlijk bekend.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik heb de lijst bij me : Antwerpen-Linkeroever, Berchem, Beveren met twee bibliotheken, Edegem, Harelbeke, Roeselare, Sint-Niklaas en Waregem-Desselgem.

De heer Dany Vandebossche : Ik dank u voor die informatie.

De voorzitter : De politieke keuze is gemaakt. Via het nieuwe decreet op het gemeentelijk cultuurbeleid – waarin ook de bibliotheken zijn opgenomen – heeft men voor openbare bibliotheken gekozen. Men heeft er dus voor gekozen de subsidiëring van de privaatrechtelijke bibliotheken op te heffen. Dat was de politieke keuze die de minister samen met de meerderheid heeft genomen. Mijns inziens is het een goede keuze. De vraag is alleen of de overgangstermijnen die nu overblijven, nog wel redelijk zijn. De timing vandaag komt immers niet meer overeen met de oorspronkelijk geplande timing. Ik hoop dan ook dat de minister in zijn antwoord zal aangeven dat hij bereid is om in een redelijke overgangstermijn te voorzien.

Minister Anciaux heeft het woord.

Minster Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, collega's, de nieuwe regeling die we in het vooruitzicht stellen en die uiteraard nog niet door het parlement is goedgekeurd, voorziet niet in een ondersteuning voor privaatrechtelijke plaatselijke openbare bibliotheken. Hiermee trekken we het beleid door dat de openbare bibliotheek een basisvoorziening vormt die door elke gemeente moet worden opgericht en uitgebouwd. Dit heeft tot gevolg dat vanaf het in werking treden van het nieuwe decreet – hopelijk op 1 januari 2002 – de erkenning en de subsidiëring van privaatrechtelijke bibliotheken inderdaad zullen ophouden te bestaan.

De huidige wetgeving bepaalt dat privaatrechtelijke bibliotheken een overnameaanvraag kunnen indienen bij de gemeente, waarna binnen het jaar na de aanvraag tot overname, een overeenkomst moet worden opgesteld. De goedgekeurde overeenkomst gaat in op 1 januari van het daaropvolgende jaar. Bij het in werking treden van het nieuwe decreet, wordt het huidige decreet samen met de uitvoeringsbesluiten opgeheven, zodat er een juridisch vacuüm ontstaat. Een overnameaanvraag in 2002 kan niet op basis van de nieuwe regeling, maar ook een overnameaanvraag gedaan op 31 december 2001 kan in 2002 niet meer worden afgehandeld, omdat de wetgeving hier niet in voorziet, zijnde in het huidige ontwerp zoals het door de ministerraad is goedgekeurd.

Sta me toe de zaken heel duidelijk te stellen. Zowel voor de privaatrechtelijke bibliotheken als voor de betrokken gemeentebesturen passen we het uitvoeringsbesluit aan met een overgangsregeling voor 2001. Dat was ook mijn voorstel dat nu vrijdag op de ministerraad zou worden behandeld. Op deze manier weet elke privaatrechtelijke bibli-

otheek en weet elk betrokken gemeentebestuur waar zich aan te houden.

Mevrouw Van Hecke, de datum waarop een overnameaanvraag moest worden ingediend, was inderdaad vastgesteld op 30 juni 2001. Zo kregen beide partijen voldoende tijd om een overeenkomst op te maken die kan ingaan vanaf 1 januari 2002. Zodra het vernoemde besluit door de regering zou zijn goedgekeurd, zou ik de betreffende bibliotheken en gemeentebesturen op de hoogte brengen van het gewijzigd uitvoeringsbesluit. We hebben ze trouwens mondeling op de hoogte gebracht van die opties. Het is dus niet juist dat gemeentebesturen en privaatrechtelijke bibliotheken dit via het internet hebben moeten vernemen. Er zijn immers gesprekken geweest met alle gemeentebesturen en bibliotheken.

Privaatrechtelijke bibliotheken die geen gebruik willen maken van de overgangsregeling voor 2001, verliezen vanaf 2002 hun erkenning en subsidiëring. Er werd niet in een overgangsbepaling voorzien voor bibliotheken die zich niet willen laten overnemen. Dit is de houding die we tot op heden hadden aangenomen.

Mevrouw Van Hecke, ik ben ook gevoelig voor de juridische argumentatie die u hebt ontwikkeld. U zult trouwens merken dat daar rekening mee is gehouden in het ontwerp van decreet betreffende het lokaal jeugdwerk. Ik ben niet iemand die zaken retroactief tot stand wil brengen. Ik ben het er ook mee eens dat een regeling, zolang niet gewijzigd, voor 100 procent van kracht moet blijven. Als deze spelregel niet wordt gevolgd, komen we terecht in een totale rechtsonzekerheid.

Ik ben het er dus mee eens dat er strikt juridisch maar een heel korte periode is, ook al getuigt het mijns inziens van een goed bestuur indien rekening zou worden gehouden met eventueel te voorziene opties. Dergelijke gesprekken zijn er in ieder geval geweest.

Het betreft hier 9 bibliotheken die goed op de hoogte zijn gehouden. In onze briefwisseling hebben we duidelijk verwezen naar de timing die reeds in 1978 was afgesproken, met opgave van een einddatum. In 1991 was dan ook een specifieke regeling uitgewerkt voor 50 bibliotheken, maar vandaag zijn er daarvan nog maar 9 over. Het is dan ook correct duidelijk te zeggen dat aan dit spel een einde komt.

Ik wil echter nogmaals beklemtonen dat ik gevoelig ben voor het feit dat 30 juni heel nabij is. Bijge-

Anciaux

volg heb ik deze morgen twee zaken beslist die ik vrijdag aan de regering zal voorstellen. Het betreft in de eerste plaats de wijziging van het uitvoeringsbesluit dat als datum 30 juni 2001 vooropstelde. Ik stel voor om de einddatum voor de aanvraag tot overname te vervangen door 31 december 2001. In het ontwerp dat aan het parlement wordt voorgesteld, zal ik bovendien zelf een amendement indienen waarin voor het jaar 2002 in een overgangspe-riode wordt voorzien, maar dan enkel voor het jaar 2002.

Deze overgangsperiode geldt evenwel enkel voor de bibliotheken die voor 31 december 2001 hun aanvraag tot overname hebben ingediend. Het lijkt me immers geen goed signaal om voor misschien één bibliotheek in een overgangsperiode te voorzien als die ook op 31 december 2001 geen aanvraag tot overname heeft ingediend. Ik zeg daarmee dus niet dat de overname rond moet zijn, want daar heeft men 2002 voor. Als men de aanvraag tot overname niet voor 31 december 2001 indient, dan zal men dit ook niet voor 31 december 2002 doen.

Ik meen hiermee tegemoet te komen, zij het niet ten gronde, aan de fundamentele opmerking van mevrouw Van Hecke, die zegt dat het spel correct gespeeld moet worden. Als de uitvoeringsbesluiten vrijdag worden goedgekeurd door de regering, desnoods met versneld advies, dan moeten ze nog opnieuw formeel worden goedgekeurd, waarna ze kunnen verschijnen in het Staatsblad. Als dan de einddatum voor het indienen van een aanvraag tot overname ligt op 30 juni 2001, dan heeft men inderdaad formeel gezien in het beste geval maar een maand de tijd.

Mevrouw Van Hecke, u hebt gelijk dat we het formeel correct moeten spelen, maar men weet het al een tijd, en we zijn alleszins hoffelijk en correct geweest. We gaan in op uw opmerking over het formele aspect met een amendement waarin wordt voorzien in een verlenging tot 31 december 2001, en in een overgangsperiode voor al die aanvragen die nog niet in orde zijn, dus die nog niet overgenomen zijn, maar waarvoor wel een aanvraag tot overname is ingediend.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik kan me verzoenen met de regeling die nu wordt voorgesteld. Ze is correcter.

Het einde van het decreet valt samen met het einde van het recht tot overname.

Er mag echter ook niet vergeten worden dat de nominatieve vastlegging van de uitzonderingen in 1991 een verankering betekende voor die bibliotheken. Het zou niet correct zijn dat niet in overweging te nemen. (*Opmerkingen van minister Bert Anciaux*)

De overgangsmaatregelen voor 2002 kunnen gelden voor bibliotheken die overgenomen willen worden. Inzake middelen maakt dat zelfs geen verschil. Het eerste jaar was het de som van de twee bedragen die aan de gemeente toegekend zouden worden. Dit is dus correcter.

Toch blijf ik bezwaren hebben tegen het feit dat er geen overgangsperiode wordt gegund aan correct erkende en gesubsidieerde bibliotheken. Ik zeg het in het meervoud omdat het debat volgens mij niet mag toegespitst worden op één casus. In het verleden werd nooit direct overgegaan van alles naar niets, ook niet wanneer nieuwe erkenningsregels en subsidieregels werden ingevoerd. Er was altijd een uitdovingsregeling voor het personeel, een degressief systeem met subsidies die gedurende één of twee jaar afnamen tot het nulpunt werd bereikt, tenzij het om tijdelijke regelingen ging. Dit had echter nooit een tijdelijk karakter. In 1991 was wie zich in orde stelde met de regelgeving, zeker dat het zou blijven duren, zolang hij zelf aan de voorwaarden voldeed. In systemen met een correcte erkenning en subsidiëring, is er bij wijziging van de spelregels nog nooit een verandering geweest van vandaag op morgen.

Ik wil daar aandacht voor vragen. Dit komt uiteraard ter sprake bij de overgangsbepalingen van het nieuwe decreet. Deze regels moeten worden getoetst aan de normen van behoorlijk bestuur. Als iemand er mee naar de Raad van State stapt, zullen ze niet aanvaard worden. We hebben nog tijd. Het decreet ligt nog niet ter tafel, zodat het nog grondiger bekeken kan worden.

Ik wil zeker niet pleiten voor een enkel geval. Het gaat om een correcte regelgeving. Het staat inderdaad te gebeuren, maar de bibliotheken die van plan waren om een overname te vragen, en al besprekingen hadden gevoerd, verkozen af te wachten tot het decreet er zou zijn, om de datum te vernemen. Ze dachten immers dat die nog aangepast zou worden wanneer het decreet vorm zou krijgen. Ze hadden dan ook verwacht dat de periode verlengd zou worden. Het gaat dus niet op te zeggen dat ze wisten dat het op 1 juni 2001 zou zijn. U

Van Hecke

moet er dus niet vanuit gaan dat alles klaar ligt en dat alleen nog de brief verstuurd moet worden op het moment dat het decreet in het Staatsblad verschijnt.

Ik kan me verzoenen met de regelgeving voor degenen die toch overgenomen zouden worden, maar niet met het feit dat er niet in een overgangperiode wordt voorzien voor degenen die niet wensen overgenomen te worden, wat hun goed recht is.

De voorzitter : We zullen hier nog op terugkomen bij de bespreking van het decreet op het gemeentelijk cultuurbeleid.

Het incident is gesloten.

– *Het incident is gesloten om 11.09 uur.*
